

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIJSKI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 138400 23 Rev
Brčko, 15.11.2023. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacijski sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudaca Damjana Kaurinovića kao predsjednika vijeća, Roberta Jovića i Maide Kovačević, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Javna zdravstvena ustanova „Zdravstveni centar Brčko“ Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, zastupan po zastupniku po zakonu Pravobraniteljstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, protiv tuženog G.M. iz B., zastupanog po opunomoćeniku Teodoru Gavriću, odvjetniku iz B., radi isplate, v. sp. 169.238,16 KM, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Apelacijskog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 138400 23 Gž od 26.5.2023. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 15.11.2023. godine, donio je sljedeću

P R E S U D U

I - Revizija tužitelja Javna zdravstvena ustanova „Zdravstveni centar Brčko“ Brčko distrikt Bosne i Hercegovine izjavljena protiv presude Apelacijskog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 138400 23 Gž od 26.5.2023. godine SE ODBIJA.

II - Zahtjev tuženog za naknadu troškova revizijskog postupka na ime nagrade za sastav odgovora na reviziju se ODBIJA.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 138400 21 P od 5.1.2022. godine (u daljnjem tekstu: prvostupanjska presuda) odlučeno je na sljedeći način:

„I

Odbija se tužbeni zahtjev tužitelja Javna zdravstvena ustanova „Zdravstveni centar Brčko“ Brčko distrikt Bosne i Hercegovine kojim je tražio da se obaveže tuženi G.M. iz B. da mu po osnovu povrata isplaćenih bruto plata isplati iznos od 131.727,02 KM, zatim da mu po osnovu isplaćenih troškova upisnine, troškova za godine specijalizacije, uplate semestara i polaganja specijalističkog ispita isplati iznos od 15.940,02 KM, te po osnovu povrata naknade za odvojeni život isplati iznos od

21.571,12 KM, sve zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 23.09.2019. godine, pa do konačne isplate, kao i da mu naknadi troškove parničnog postupka.

II

Obavezuje se tužitelj Javna zdravstvena ustanova „Zdravstveni centar Brčko“ Brčko distrikt Bosne i Hercegovine da tuženom G.M. iz B. naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 4.448,00 KM, u roku od 30 dana od dana prijema presude.“

Presudom Apelacijskog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 138400 23 Gž od 26.5.2023. godine (u daljnjem tekstu: drugostupanjska presuda ili pobijana presuda) odlučeno je kako slijedi:

„Žalba tužitelja se djelimično usvaja i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 138400 21 P od 05.01.2022. godine, PREINAČAVA u dijelu stava prvog (I) i u stavu drugom (II) izreke tako što se obavezuje tuženi da tužitelju po osnovu isplaćenih troškova upisnine, troškova za godine specijalizacije, uplate semestara i polaganja specijalističkog ispita isplati iznos od 15.940,02 KM, a po osnovu troškova povrata naknade za odvojeni život isplati iznos od 21.571,12 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 23.02.2021. godine, pa do konačne isplate, te se obavezuje tužitelj da tuženom nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.093,65 KM u roku od 30 dana od prijema ove presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

U ostalom dijelu žalba tužitelja se ODBIJA kao neosnovana i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 138400 21 P od 05.01.2022. godine, u preostalom dijelu stava prvog (I) izreke kojim je odbijen zahtjev tužitelja da mu po osnovu povrata isplaćenih bruto plata, isplati iznos od 131.727,02 KM, POTVRĐUJE.“

Protiv navedene presude žalbenog vijeća reviziju je pravovremeno izjavio tužitelj Javna zdravstvena ustanova „Zdravstveni centar Brčko“ Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: tužitelj) kojom istu pobija u dijelu u kojem je odbijena žalba tužitelja kao neutemeljena i presuda prvostupanjskog suda, u preostalom dijelu stavka prvog izreke kojim je odbijen zahtjev tužitelja da mu po temeljem povrata isplaćenih bruto plaća, isplati iznos od 131.727,02 KM, potvrđena zbog pogrešne primjene materijalnog prava i povrede odredaba parničnog postupka sa prijedlogom da „Apelacijski sud Brčko distrikta BiH reviziju usvoji te, drugostupanjsku presudu preinači u dijelu stava prvog (I) izreke, u kojem je tužitelj odbijen sa tužbenim zahtjevom, te obveže tuženog na isplatu novčanog iznosa od 131.727,02 KM po osnovu povrata isplaćenih bruto plaća, te tužitelju dosudi u cijelosti troškove postupka“.

U odgovoru na reviziju, tuženi G.M. (u daljnjem tekstu: tuženi) je istakao da je revizija tužitelja neutemeljena, dok su navodi u istoj, paušalni, proizvoljni i irelevantni za ovaj postupak, da je drugostupanjska presuda zakonita i pravilna u dijelu u kojem je potvrđena prvostupanjska presuda, da drugostupanjski sud pravilno zaključuje da se povrat novčanih sredstava ne može odnositi na bruto plaće koje su tuženom isplaćivane, jer po mišljenju tuženog, plaća, naknada za rad i druga

primanja po osnovu rada ne mogu biti predmet slobodnog raspolaganja, niti se bilo tko može lišiti toga prava, jer bi u suprotnom to predstavljalo eksploataciju radnika. Predlaže da revizijsko vijeće Apelacijskog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine odbije reviziju kao neutemeljenu. Tuženi je tražio troškove revizijskog postupka na ime naknade za sastav odgovora na reviziju u ukupnom iznosu od 1.470,00 KM.

Revizija tužitelja nije utemeljena.

Nakon što je u smislu odredbe članka 359. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 28/18, u daljnjem tekstu: Zakon o parničnom postupku ili ZPP) ispitana dopuštenost i pravovremenost izjavljene revizije, a drugostupanjska presuda u smislu odredbe članka 363. ZPP-a, ocjena revizijskog vijeća je da je revizija dopuštena i pravovremena, ali da nije utemeljena iz razloga koji slijede.

Predmet raspravljanja i odlučivanja u ovoj parnici je zahtjev tužitelja kojim traži da mu tuženi, zbog toga što je nakon završene specijalizacije odbio povratak na radno mjesto, vrati isplaćene bruto mjesečne plaće u iznosu od 131.727,02 KM, zatim isplaćene troškove upisnine, troškove za godine specijalizacije, uplate semestara i polaganja specijalističkog ispita u iznosu od 15.940,02 KM, te naknade za odvojeni život u iznosu od 21.571,15 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 23.09.2019. godine, pa do konačne isplate, kao i da mu naknadi troškove parničnog postupka.

Protivljenje tužbenom zahtjevu tuženi je iskazao raznim prigovorima, da bi u konačnom istakao da tužitelj nije dokazao ni osnov svog zahtjeva.

Odlučujući o tužbenom zahtjevu, polazeći od činjeničnih tvrdnji na kojima su tužitelj i tuženi utemeljili svoje zahtjeve i činjeničnih tvrdnji sa kojima su se suprotstavili zahtjevima drugoga i pozivajući se na rezultate rasprave (dokaze koji su trebali potvrditi ili pobiti njihove zahtjeve i navode), prvostupanjski sud je utvrdio činjenično stanje koje se u bitnome ogleda u tome:

- da je rješenjem o imenovanju službenika gradonačelnika Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj predmeta 33-007062, broj akta 02-598TM-0011/13 od 28.01.2013. godine, tuženi imenovan u Odjel za zdravstvo i ostale usluge, Opća bolnica Brčko, na radno mjesto Doktor medicine na bolničkom odjeljenju, na neodređeno vrijeme, te mu je uz to utvrđena i bruto plaća u iznosu 2.250,60 KM, dodatak na plaću od 20 % u iznosu od 450,12 KM, da počinje sa radom 01.02.2013. godine, te da će poslove obavljati na teritoriji Brčko distrikta u trajanju od 40 sati sedmično;

- da su tužitelj, kao poslodavac, i tuženi, kao zaposlenik, 27.2.2014. godine zaključili Ugovor o radu na neodređeno vrijeme broj 313/14-3.76, kojim su utvrdili međusobna prava i obveze na radu i temeljem rada;

- da se tuženi 14.8.2014. godine prijavio na interni oglas tužitelja za odobrenje specijalizacije i u prijavi označio radiologiju, oftalmologiju i ginekologiju, kao grane medicine za koje podnosi svoj prijedlog, nakon čega je 23.09.2014. godine dao izjavu,

kojom je prihvatio da mu se rješenjem rukovoditelja tijela uprave dodijeli specijalizacija iz radiologije;

- da je Odjel za zdravstvo i ostale usluge Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, na osnovu odredbe članka 126. stavak (5) Zakona o zdravstvenoj zaštiti u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 38/11, 9/13 i 27/14, u daljnjem tekstu: Zakon o zdravstvenoj zaštiti ili ZZZ), dana 28.10.2014. godine donijelo rješenje o odobravanju specijalizacije, broj predmeta UP-I-36-000498/14, broj akta 05-1002AN-0003/14, kojim je tuženom odobrena specijalizacija iz radiologije, te je određeno da će tuženi specijalističke studije obavljati u Kliničkom centru Srbije u Beogradu, Republika Srbija, po planu i programu koji se primjenjuje u toj ustanovi, da će specijalizacija trajati ukupno četiri godine, počevši od školske 2014/2015 godine, da troškovi specijalizacije padaju na teret tužitelja, kao i da će za vrijeme trajanja specijalizacije, prava, obveze i odgovornosti iz radnog odnosa biti utvrđene ugovorom o reguliranju međusobnih prava i obveza u povodu specijalizacije zaključenim između imenovanog i poslodavca;

- da je početak obavljanja specijalističkog staža određen od 29.12.2014. godine sa trajanjem do 28.12.2018. godine;

- da je tuženi nakon toga, 29.12.2014. godine, započeo specijalistički staž za oblast radiologije na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Beogradu i u svezi s tim dobio specijalistički indeks broj 153-06-1894/2014-04;

- da je za vrijeme trajanja specijalizacije tuženi ostao u radnom odnosu kod tužitelja, te u cijelosti primao naknadu plaće, kao i naknadu za odvojeni život, a bili su mu plaćeni i troškovi specijalizacije;

- da je tuženi 28.1.2019. godine položio specijalistički ispit sa dobrim uspjehom i time stekao stručni naziv specijaliste radiologije;

- da je po završetku specijalističkog staža i položenog specijalističkog ispita tuženi, kao zaposlenik tužitelja, određeno vrijeme bio na godišnjem odmoru i bolovanju, nakon čega je direktor tužitelja, na temelju zaprimljene stegovne prijave, 04.09.2019. godine, pod brojem 1497/19, podnio stegovnom povjerenstvu tužitelja zahtjev za pokretanje stegovnog postupka protiv tuženog zbog težih povreda radnih dužnosti iz članka 11. točka h) Pravilnika o materijalnoj i stegovnoj odgovornosti zaposlenih JZU „Zdravstveni centar Brčko“ Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Pravilnik o materijalnoj i stegovnoj odgovornosti), odnosno iz razloga što se nakon isteka bolovanja, koje je trajalo do 26.8.2019. godine, nije vratio na posao, niti je dostavio zahtjev za godišnji odmor a ni obavijest da produljava bolovanje;

- da je, postupajući po navedenoj prijavi, stegovno povjerenstvo tužitelja 18.9.2019. godine donijelo rješenje broj 05-DK-0143/19-2, kojim je tuženog oglasilo odgovornim što se nakon zaključenog bolovanja sa danom 26.8.2019. godine pa sve do 3.9.2019. godine nije vratio na posao, a izostanak nije opravdao, čime je počinio težu povredu radnih dužnosti iz članka 11. točka h) Pravilnika o materijalnoj i stegovnoj odgovornosti - neopravdan izostanak s posla, te mu je primjenom članka

36. točka c) istog Pravilnika izrečena mjera „prestanak radnog odnosa“, uz određenje da žalba ne zadržava ovrhu;

- da je tuženom, za vrijeme dok se vodio kao zaposlenik tužitelja na specijalizaciji, temeljem bruto plaća isplaćen iznos od 131.727,02 KM, zatim na ime troškova upisnine, godina specijalizacije, uplate semestara i polaganja specijalističkog ispita iznos od 15.940,02 KM, te na ime naknade za odvojeni život iznos od 21.571,12 KM (tuženi nije osporavao nalaz i mišljenje vještaka ekonomske struke Sandre Vidaković sa aspekta navedenih iznosa koje je vještak izračunao, već je isti osporavao pobijajući sam osnov potraživanja tužitelja, odnosno pravo tužitelja da od njega potražuje bilo kakvu isplatu, kod toga da nisu zaključili ugovor kojim bi regulirali međusobni odnos, a zatim i navodom da isplata bruto plaće i naknade za odvojeni život nikako ne mogu spadati u troškove specijalizacije),

pa je kod takvih činjeničnih utvrđenja, prvostupanjski sud zaključio da parnične stranke nisu zaključile ugovor o reguliranju prava i obveza po osnovu specijalizacije tuženog, da ne postoji pravni osnov na temelju kojeg bi tužitelj mogao od tuženog potraživati povrat novčanih sredstava na ime troškova specijalizacije, da u samom rješenju o odobravanju specijalizacije Odjeljenja za zdravstvo i ostale usluge Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj predmeta UP-I-36-000498/14, broj akta 05-1002AN-0003/14 od 28.10.2014. godine, a, kojim je tuženom odobrena specijalizacija iz radiologije, stoji da troškove specijalizacije padaju na teret tužitelja, kao i da će za vrijeme trajanja specijalizacije, prava i obveze i odgovornosti iz radnog odnosa biti utvrđene ugovorom o reguliranju međusobnih prava i obveza u povodu specijalizacije zaključenim između imenovanog (tuženog) i poslodavca (tužitelja), kao i da u samom rješenju niti jednom rečenicom nije navedeno koji su to troškovi, te koje su posljedice za tuženog ako se nakon specijalizacije ne vrati na radno mjesto kod tužitelja,

da obveza tuženog na povrat novčanih sredstava po osnovu specijalizacije nije zakonska, odnosno podzakonska, već ugovorna, što znači da osnov potraživanja tužitelja ne mogu biti Zakon o zdravstvenoj zaštiti te Pravilnik o specijalizacijama i subspecijalizacijama („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 14/14, u daljnjem tekstu: Pravilnik o specijalizacijama ili Pravilnik), koji je vrijedio za vrijeme odobravanja specijalizacije, obzirom da Zakon o zdravstvenoj zaštiti u svojim odredbama upućuje na podzakonski akt, dok pak Pravilnik o specijalizacijama uopćeno utvrđuje uvjete, način i postupak usavršavanja zdravstvenih radnika, a u odredbi članka 13. jasno propisuje da se sa specijalizantom zaključuje ugovor o reguliranju međusobnih prava i obveza po osnovu specijalizacije,

da se potpisivanjem ugovora konkretiziraju prava i obveze tužitelja, kao poslodavca, i njegovog zaposlenika, kao lica koje se upućuje na specijalizaciju, i tek nakon toga se može govoriti o tome da je specijalizant upoznat sa obvezama po završetku specijalizacije i posljedicama koje za njega nastupaju ukoliko ne ispoštuje te ugovorne obveze, zbog čega ti ugovori, suprotno navodima tužitelja, se nikako ne mogu smatrati tipskim, niti da su prava i obveze iz tih ugovora općepoznati,

da se u konkretnom slučaju radi o ugovornoj obvezi i da je tužitelj propustio da sa tuženim zaključi ugovor, zbog čega je irelevantno da li je kod tuženog postojala volja za zaključenjem istog, u smislu odredbi članka 28. i članka 39. Zakona o

obveznim odnosima, te da li je crpio prava temeljem upućivanja na specijalizaciju, kao što je bez značaja i njegovo postupanje nakon završene specijalizacije (da li se htio vratiti na radno mjesto kod tužitelja ili ne, da li mu je tužitelj ponudio mjesto specijaliste radiologije i drugo),

da iskazi osoba koje su svjedočile u ovoj parnici i to A.N. (u spornom periodu šef Odjeljenja za zdravstvo i ostale usluge Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, koja je i potpisala rješenje o odobravanju specijalizacije tuženom od 28.10.2014. godine), N.Š. (u to vrijeme direktor tužitelja), te D.S. (direktor bolnice gdje je bio zaposlen tuženi), također ne mogu dovesti do drugačije odluke u ovoj parnici, budući da su u svojim iskazima uopćeno govorili o samom postupku odobravanja specijalizacije doktorima (raspisivanje internog natječaja i prijava na isti, donošenje rješenja o odobravanju specijalizacije, zaključivanje ugovora), zatim da li je tuženom sve uredno plaćeno od strane tužitelja glede troškova specijalizacije, kao i o tome da li se tuženi vratio na radno mjesto kod tužitelja i razlozima zbog kojih mu je prestao radni odnos (glede povratka tuženog na posao svjedočili su N.Š. i D.S.),

da stajališta zauzeta u presudama Apelacijskog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 089891 20 Gž 3 od 20.8.2020. godine i broj 96 o P 099479 19 Gž od 7.10.2019. godine, ne mogu biti osnov za usvajanje tužbenog zahtjeva u ovom predmetu, naprotiv iz tih odluka je evidentno da je odnos tužitelja i njegovih doktora koji su bili na specijalizaciji ugovorni odnos, u kojem su sva bitna pitanja u vezi sa upućivanjem doktora na specijalizaciju definirana ugovorom o reguliranju prava i obveza po osnovu specijalizacije, i sve posljedice koje su nastupile za njih (doktoze, specijalizante) zbog nepridržavanja preuzetih obveza su proistekle iz tih ugovora,

da iznosi koje je izračunao vještak ekonomske struke u pogledu bruto plaća koje su isplaćene tuženom za vrijeme specijalizacije, kao i po osnovu troškova upisnine, godina specijalizacije, uplate semestara i polaganja specijalističkog ispita, te na ime naknade za odvojeni život, nisu sporni prvostupanjskom sudu, a ni samom tuženom (koji je zahtjev tužitelja za isplatu osporavao pobijajući osnov njegovog tužbenog zahtjeva),

slijedom čega je prvostupanjski sud donio odluku sadržanu u stavku I izreke prvostupanjske presude, dok je stavkom II izreke, na temelju odredbe članka 120. stavak (1) ZPP-a, odlučio o troškovima parničnog postupka.

Po ocjeni žalbenog vijeća Apelacijskog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: žalbeno vijeće ili drugostupanjski sud), prvostupanjska presuda nije donesena povredom članka 8. Zakona o parničnom postupku na koju povredu je ukazivao tužitelj, jer je prvostupanjski sud dokaze provedene u postupku cijenio onako kako mu to nalaže odredba članka 8. Zakona o parničnom postupku, pojedinačno i sve dokaze zajedno, zbog čega žalbeno vijeće nije našlo bilo kakvu sumnju u istinitost činjenica koje je utvrdio prvostupanjski sud, kao i to da obrazloženje prvostupanjske odluke sadrži jasne i određene razloge o odlučnim činjenicama relevantnim za ovaj postupak, zasnovane na slobodnoj ocjeni dokaza provedenih u postupku a koji se navodima žalbe nisu doveli u pitanje, ali je, po mišljenju žalbenog vijeća, tužitelj utemeljeno u žalbi ukazao da su Zakon o zdravstvenoj zaštiti i Pravilnik o specijalizaciji relevantni propisi na temelju kojih se

tuženi može obvezati na naknadu troškova koji su prouzrokovani njegovim slanjem na specijalizaciju, kao i da su obveze specijalizanata određene Pravilnikom o specijalizaciji gotovo identične odredbama Ugovora o reguliranju prava i obveza po osnovu specijalizacije, pa kako je tuženi u periodu od 29.12.2014. godine do 28.12.2018. godine boravio u Beogradu, Republika Srbija, gdje je na referentnim zdravstvenim ustanovama, pod nadzorom mentora imenovanih od strane Medicinskog fakulteta u Beogradu, obavljao specijalizaciju iz oblasti radiologije, nakon čega je dana 28.1.2019. godine položio specijalistički ispit sa dobrim uspjehom, čime je stekao stručni naziv specijaliste Radiologije, te kako mu je u periodu od siječnja 2015. godine do 22.3.2019. godine, kao uposleniku tužitelja, isplaćivana bruto plaća, to je žalbeno vijeće zaključilo da tuženi nije postupio sukladno odredbi članka 18. stavak (1) Pravilnika o specijalizaciji, a što je po automatizmu za posljedicu imalo povredu odredbe članka 18. stavak (3) istog Pravilnika. Međutim, prema stajalištu žalbenog vijeća, povreda istog nema za posljedicu povrat svih novčanih sredstava koje je tužitelj, kao poslodavac, imao prema tuženom dok je on u naprijed navedenom periodu boravio na specijalizaciji, jer se sukladno onome što se podrazumijeva pod „prouzrokovanim troškovima po osnovu upućivanja na specijalizaciju“ povrat novčanih sredstava ne može odnositi na bruto plaće koje su tuženom isplaćene u tom periodu, već se može (ima) odnositi samo na ona sredstva koje je tužitelj utrošio po osnovu troškova upisnine, godina specijalizacije, uplate semestara, polaganja specijalističkog ispita i naknade troškova odvojenog života od obitelji, koje troškove inače tužitelj ne bi imao da tuženom nije odobrio specijalizaciju, jer su troškovi upisnine, godina specijalizacije, uplate semestara i polaganja specijalističkog ispita, troškovi koji su bili nužni/neophodni da bi tuženi započeo specijalistički staž, isti obavio u trajanju od 48 mjeseci (4 godine) i nakon toga položio specijalistički ispit, dok naknada troškova odvojenog života od porodice predstavlja onaj dio prouzrokovanih troškova nastalih po osnovu upućivanja na specijalizaciju, a koji se radniku isplaćuju u slučaju da isti radi i boravi u mjestu koje je izvan sjedišta poslodavca (odnosno mjesta prebivališta ili uobičajenog boravišta njega i njegove porodice) i koji služe za pokriće (uvećanih) troškova stanovanja, prehrane, prijevoza (putovanja do mjesta u kojem radi dok je na specijalizaciji, kao i povratka u isto), te ostalih troškova koji mu nastanu u vezi sa odvojenim životom, slijedom čega je žalbeno vijeće, primjenom odredbe članka 350. Zakona o parničnom postupku djelomično uvažilo tužbeni zahtjev u dijelu u kojem je prvostupanjski sud odbio tužbeni zahtjev tužitelja kojim je tražio da mu tuženi temeljem isplaćenih troškova upisnine, troškova za godine specijalizacije, uplate semestara i polaganja specijalističkog ispita isplati iznos od 15.940,02 KM, te temeljem povrata naknade za odvojeni život isplati iznos od 21.571,12 KM, pa je prvostupanjsku presudu djelomično preinačio, a primjenom odredbe članka 346. Zakona o parničnom postupku u preostalom dijelu (u dijelu u kojem je tužitelj odbijen sa dijelom tužbenog zahtjeva kojim je tražio da mu tuženi temeljem povrata isplaćenih bruto plaća isplati iznos od 131.727,02 KM) žalbu odbio kao neutemeljenu i prvostupanjsku presudu potvrdio.

Kada su u pitanju revizijski navodima kojima tužitelj osporava drugostupanjsku presudu, isti se u bitnom ogledaju u tome da se odredba članka 18. stavak (3) ne može tako usko tumačiti, da je logično da se troškovi specijalizacije odnose na sve troškove u povodu upućivanja specijalizanta na specijalizaciju pa i troškove isplate bruto plaća za vrijeme specijalizacije, u kom smislu se tužitelj poziva na odredbe članaka 126. i 127. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, kao i odredbe članaka

12. i 18. stavak (1) Pravilnika o specijalizacijama; zatim da je Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u presudama broj 43 O P 135100 18 Rev i broj 58 O P 059430 20 Rev zauzeo stajališta koja se u biti odnose na to da troškove specijalizacije čine i plaće, naknade i druga davanja; da je žalbeni sud počinio povredu parničnog postupka kada nije dao dostatno obrazloženje svoje odluke u dijelu koji se odnosi na odbijeni dio tužbenog zahtjeva, odnosno u dijelu u kojem je potvrdio prvostupanjsku presudu; da je prvostupanjski sud zanemario odredbe Zakona o obligacionim odnosima o neformalnosti ugovora, pa i odredbu članka 73. istog Zakona, odnosno da se obligacioni ugovori mogu zaključivati bez pridržavanja bilo kakve forme, te da se volja za zaključenje ugovora može izjaviti riječima, znacima ili konkludentnom radnjom i drugim ponašanjem iz kojeg se može zaključiti o njenom postojanju; da i Zakon o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine kod temeljnih elemenata ugovora o radu poznaje iznimke u slučaju da poslodavac ne zaključi sa radnikom ugovor o radu u pisanoj formi, a radnik obavlja poslove za poslodavca uz naknadu, smatra se da je zasnovan radni odnos na neodređeno vrijeme; da se specijalizacija dodjeljuje za potrebe tužitelja, zdravstvene ustanove zbog iskazane potrebe, a ne za osobne potrebe specijalizanta, da se tuženi nakon završene specijalizacije, sukladno odredbama Ugovora o reguliranju prava i obveza, vratio u ustanovu, te samim time što u tijeku postupka ističe da mu nije bilo omogućeno da bude postavljen na poslove doktora specijaliste radiologa, jasno je da je upoznat sa odredbama ugovora, da je ugovor zaključen među strankama, te da je sukladno tom ugovoru onda i tražio svoja prava od matične ustanove, u smislu postavljanja na poziciju specijaliste radiologa, budući da je upravo članak 11. stavak (1) ugovora regulirano da će po završetku specijalizacije specijalizant biti raspoređen na poslove specijaliste radiologije sa određenim platnim razredom. Međutim, kako se tuženi nikada nije pojavio na poslu, niti je dostavio dokaz o položenom specijalističkom ispitu, nije ni mogao biti raspoređen na to radno mjesto a što opet ujedno govori i o njegovim namjerama u pogledu ostanka u radnom odnosu kod tužitelja.

Takve revizijske tvrdnje tužitelja po ocjeni ovog suda ne utječu na pravilnost i zakonitost drugostupanjske presude. Više je razloga za ovakav zaključak suda.

Prije svega, neutemeljenim se ukazuje žalbeni navod tužitelja da obrazloženje pobijane presude ne sadrži razloge zbog kojih je potvrdio prvostupanjsku presudu u dijelu kojim je odbijen tužbeni zahtjev tužitelja kojim je tražio da mu tuženi temeljem povrata isplaćenih bruto plaća isplati iznos od 131.727,02 KM, u čemu tužitelj vidi povredu odredaba parničnog postupka, u konkretnom slučaju članka 311. stavak (5) ZPP-a (kako to proizilazi iz sadržaja žalbenih navoda).

Ovo iz razloga što iz obrazloženja pobijane proizilazi da je drugostupanjski sud, odlučujući o predmetnom žalbenom navodu, dao jasne, dostatne i argumentirane razloge zbog čega nalazi da je, u okolnostima konkretnog slučaja, temeljem pozitivnih zakonskih i podzakonskih propisa (znači ne i ugovora), bilo mjesta obvezivanju tuženog da tužitelju isplati troškove upisnine, troškove za godine specijalizacije, uplate semestra i polaganja specijalističkog ispita te naknade za odvojeni život (kao vidova troškova koji su izravno nastali u svezi sa upućivanjem tuženog na specijalizaciju a koje tužitelj ne bi imao da tuženi nije upućen na specijalizaciju) sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama (razvidno sa 9. stranice obrazloženja pobijane presude) ali ne i bruto plaća koje je tuženi ostvarivao u periodu specijalizacije, vodeći se utvrđenom činjenicom prvostupanjskog suda da tužitelj i

tuženi nikada i nisu zaključili ugovor kojim bi regulirali međusobna prava i obveze temeljem specijalizacije i kojim bi (eventualno) ugovorili obvezu tuženog da, u slučaju odustajanja od odobrene i započete specijalizacije ili nezavršavanja specijalizacije ili raskida radnog odnosa po završetku specijalizacije, ima obvezu nadoknaditi tužitelju i isplaćene bruto (naknade) plaće.

Dalje, ovaj sud zamjećuje da tužitelj preostalim revizijskim navodima u bitnome dovodi u pitanje prvostupanjsku presudu kroz revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava, nalazeći da drugostupanjski sud nije pravilno primijenio relevantne odredbe Zakon o zdravstvenoj zaštiti i Pravilnika o specijalizaciju u dijelu obveze specijalizanta/specijaliste za povrat utrošenih novčanih sredstava za njegovu specijalizaciju u situaciji raskida radnog odnosa kao i odredbi Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, u daljnjem tekstu: Zakon o obligacionim odnosima ili ZOO) u dijelu kojim regulira neformalnost ugovora te konvalidaciju ugovora koji nema potrebnu formu.

Međutim, suprotno revizijskim navodima, pravilno je drugostupanjski sud na utvrđeno činjenično stanje (koje je tužitelj samo paušalno dovodio u pitanje u žalbenom postupku kroz žalbeni razlog pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje) primijenio relevantne odredbe članka Zakon o zdravstvenoj zaštiti i Pravilnika o specijalizaciju.

Naime, točni su navodi tužitelja da je odredbom članka 126. stavak (8) kao i odredbom članka 127. stavak (2) Zakona o zdravstvenoj zaštiti regulirano da troškove obavljanja i polaganja specijalističkog i subspecijalističkog staža snosi podnositelj zahtjeva, u ovom slučaju tužitelj, kao zdravstvena ustanova koja je tuženog uputila na specijalizaciju, a kako je to regulirano odredbom članka 2. Pravilnika o specijalizaciju.

Međutim, tužitelj zanemaruje ili relativizira činjenicu da je i člankom 126. stavak (9) Zakona o zdravstvenoj zaštiti, jasno regulirano da se uvjeti, način i postupak odobravanja specijalizacije, odnosno subspecijalizacije utvrđuju podzakonskim aktom koji donosi voditelj Odjela za zdravstvo i ostale usluge, a što je u konkretnom slučaju Pravilnik o specijalizaciju. Slijedom navedenog, a kako preostale relevantne odredbe Zakona o zdravstvenoj zaštiti ne propisuju niti u tom dijelu navode bilo koje kriterije što se pod troškovima upućivanja i obavljanja specijalizacije točno podrazumijeva, to se predmetno pitanje ima isključivo tumačiti kroz odredbe Pravilnika o specijalizaciju.

Nastavno na prethodno a za pravilno rješavanje predmetne pravne stvari, od značaj se ukazuje upravo odredba članka 18. stavak (3) Pravilnika o specijalizaciju, na koju odredbu tužitelj u reviziji izričito i ukazuje, a kojom je regulirano da „u slučaju da specijalista odnosno subspecijalista raskine radni odnos kod podnositelja zahtjeva iz stavka (1) i (2) ovog članka, obvezan je nadoknaditi podnositelju zahtjeva prouzrokovane troškove po osnovi upućivanja na specijalizaciju odnosno subspecijalizaciju sa zakonskim kamatama“.

Tumačeći navedenu odredbu članka 18. stavak (3) Pravilnika o specijalizaciju, ne samo jezičnim, nego i logičkim, sustavnim i teleološkim tumačenjem i to u korelaciji sa odredbom članka 13. navedenog Pravilnika, ali i odredbom članaka 126. stavak (8) i 127. stavak (2) Zakona o zdravstvenoj zaštiti, kod toga da navedene

odredbe, nesporno ne reguliraju konkretno što se točno podrazumijeva pod troškovima obavljanja i polaganja specijalističkog i subspecijalističkog staža, pravilno drugostupanjski sud zaključuje da se, u okolnostima konkretnog slučaja, upravo *ratio legis* predmetnog zakonskog i podzakonskog rješenja, odnosio na obvezu specijaliste da nadoknadi troškove koji su u izravnoj i neposrednoj svezi sa troškovima koji su prouzrokovani upućivanjem na specijalizaciju, a to mogu biti samo oni troškovi koji po svojoj prirodi, karakteru i funkciji neophodni kako bi specijalizant upisao, obavljao a potom i polagao specijalistički ispit, a što jesu u konkretnom slučaju upravo oni troškovi koje je drugostupanjski sud dosudio tužitelju pobijanom presudom i to troškovi upisnine, troškovi za godine specijalizacije, uplate semestra i polaganja specijalističkog ispita, te naknade za odvojeni život, a koje troškove tužitelj nesporno ne bi imao da tuženog nije uputio na specijalizaciju.

Stoga, nema mjesta pravnom rezoniranju tužitelja da pod pojmom „troškovi po osnovi upućivanja na specijalizaciju“, u odsustvu drugih relevantnih odredbi propisa ili ugovornih odredbi kojima bi se ovaj pojam bliže regulirao, treba tumačiti na način da obuhvaća i troškove nastale isplatom bruto (naknada) plaća tuženom za vrijeme dok je bio na specijalizaciji, u konkretnom slučaju u iznosu od 131.727,02 KM, obzirom da ni Zakon o zdravstvenoj zaštiti ni Pravilnik o specijalizaciji takvu obvezu specijaliste konkretno ne predviđaju, nego odredbom članka 13. Pravilnika predviđaju da podnositelj zahtjeva (zdravstvena ustanova) i specijalizant sklapaju ugovor o reguliranju međusobnih prava i obveza po osnovi specijalizacije i subspecijalizacije, a što dalje implicira da, kod toga da ni odredba članka 13. jednako kao ni odredba članka 18. stavak (3) Pravilnika ne reguliraju strukturu troškova po osnovi upućivanja na specijalizaciju, baš kao ni elemente odnosno sadržaj ugovora o reguliranju međusobnih prava i obveza, ugovorne strane (pa tako i tužitelj kao zdravstvena ustanova i tuženi kao liječnik), slobodnom voljom i suglasnošću volja, mogu bliže regulirati i ovo pravno pitanje.

Međutim, kako u konkretnom slučaju, tužitelj i tuženi nisu zaključili pisani ugovor o reguliranju međusobnih prava i obveza po osnovi specijalizacije, kojim bi se na nespornan način utvrdilo da li tuženi kao specijalizant ima za obvezu tužitelju kao zdravstvenoj ustanovi, u slučaju raskida radnog odnosa po završetku specijalizacije, vratiti i bruto (naknade) plaća koje je ostvario za vrijeme specijalizacije kao jednog od troškova nastalog obavljanjem specijalističkog staža, to, u okolnostima konkretnog slučaja, nema mjesta revizijskim navodima tužitelja da je drugostupanjski sud usko tumačio odredbu članka 18. stavak (3) Pravilnika i da je, prema mišljenju tužitelja, navedenu odredbu trebalo tumačiti na način da „troškovi po osnovu upućivanja na specijalizaciju“ obuhvaćaju „sve troškove povodom upućivanja specijalizanta na specijalizaciju pa i troškove isplate bruto plaće za vrijeme specijalizacije“.

Na drugačiju odluku ovog revizijskog vijeća, nisu bili od utjecaja ni oni revizijski navodima kojima tužitelj ukazuje na neformalnost ugovora i pravila o konvalidaciji ugovora koji nema potrebnu formu.

Točno je da zakonodavac, kroz odredbu članka 67. stavak (1) ZOO-a, kao pravilo propisao da zaključenje ugovora ne podliježe nikakvoj formi, sa iznimkom situacije kada je zakonom drugačije određeno, u kom slučaju se radi o zakonskoj formi (a koja iznimka nije regulirana Zakonom o zdravstvenoj zaštiti) kao i sa

iznimkom situacije kada to ugovorne strane sporazumno dogovore (ugovorena forma), a što također nije slučaj u ovom predmetu.

Pored navedenog, za ovo revizijsko vijeće je nesporno i da je odredbom članka 73. istog zakona regulirano da ugovor za čije se zaključenje zahtjeva pismena forma smatra se punovažnim iako nije zaključen u toj formi ako su ugovorne strane izvršile, u cjelini ili pretežitom dijelu, obveze koje iz njega nastaju, osim ako iz cilja zbog koga je forma propisana, očigledno ne proizilazi što drug.

Međutim, i revizijsko vijeće ovog suda nalazi da prema utvrđenom činjeničnom stanju koje ne može biti predmetom preispitivanja u revizijskom postupku, nema mjesta činjeničnom a potom i pravnom zaključku da su tužitelj i tuženi, u smislu odredbe članka 28. stavak (1) ZOO-a, konkludentnim radnjama, usmeno ugovorili da u slučaju raskida radnog odnosa tuženog po završetku specijalizacije isti ima za obvezu tužitelju isplatiti (vratiti) i trošak specijalizacije na ime primljenih bruto (naknada) plaća, obzirom da utvrđene činjenice pred prvostupanjским sudom ne daju osnov za takav zaključak, jer da bi navedena činjenična tvrdnja bila od značaja za pravilno rješavanje predmetnog pravnog pitanja, neophodno je da je ista, tijekom prvostupanskog postupka i dokazana u smislu odredbe 246. stavak (1) ZPP-a, a što očito nije situacija u ovom predmetu.

Naposljetku, irelevantnim se ukazuju revizijski navodi u kojima se tužitelj poziva na Zakon o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 34/19, 2/21, 6/21 i 15/22, u daljnjem tekstu: Zakon o radu ili ZOR) i odredbu članka 24. stavak (2) navedenog zakona, kod toga da su stavkom (1) istog članka regulirani elementi ugovora o radu (što nije situacija sa ugovorom o reguliranju međusobnih prava i obveza i Zakonom o zdravstvenoj zaštiti), dok je preostalim relevantnim odredbama ZOR-a dostatno regulirano koja točno prava i obveze imaju poslodavac i uposlenik kada je u pitanju njihov međusobni (radni) odnos kao i drugi odnosi po osnovu rada (a što također nije situacija sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti), pa slijedom navedenog, nema ni mjesta pravljenju analogije sa pravnom situacijom koja vrijedi za slučaj kada uposlenik počne sa radom kod poslodavca uz naknadu bez prethodnog zaključenja pisanog ugovora o radu.

Iz navedenih razloga valjalo je na temelju članka 370. ZPP-a reviziju tužitelja odbiti kao neutemeljenu i odlučiti kao u izreci ove presude.

Primjenom odredbe članka 131. u svezi sa odredbom članka 121. Zakona o parničnom postupku, stavkom drugim izreke ove presude odbijen je zahtjev tuženog za naknadu troškova revizijskog postupka na ime sastava odgovora na reviziju, budući da ta procesna radnja nije obvezna, a uvažavajući i njen sadržaj, po ocjeni ovog suda nije bila potrebna za zaštitu prava tuženog u ovom postupku.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Damjan Kaurinović